

Werkstuk/spreekbeurt groep 5 en 6

Weg met dat zwerfafval!

Wat doe je zelf al?

Illustratie uit *Zwerfafval: mooi niet!*

Recept voor een werkstuk of spreekbeurt over zwerfafval

Als je een taart wilt bakken, dan bedenk je natuurlijk eerst welke taart je het liefst wilt maken. Wat doe je daarna? Je kijkt in een kookboek hoe je die taart moet maken:

- Hoeveel meel heb je nodig?
- Welke vruchten neem je voor de vulling? En natuurlijk ....
- Hoe lang moet de taart in de oven?

Kortom: Je hebt een **recept** nodig!

Ingrediënten voor een aardbeientaart:

1 pak cakemix, karnemelk of melk, 1 1/2 kop slagroom 250 g
aardbeien in plakjes.

Bereidingswijze

1. verwarm de oven voor op 180°C
2. bestrijk een bakblik van 30 x25x2 cm met gesmolten boter of olie en bekleed bodem en zijkant met bakpapier.
- 3: bereid het beslag volgens de aanwijzingen op de verpakking en gebruik als vloeistof melk of karnemelk.

Het schrijven van een werkstuk of het houden van een spreekbeurt, lijkt een beetje op het bakken van een taart. Ook hiervoor moet je van tevoren veel bedenken. Bijvoorbeeld: *Waar ga ik mijn werkstuk over schrijven? Hoe kom ik aan informatie? Waar kan ik plaatjes vinden?*

Wil je een werkstuk of spreekbeurt maken over **zwerfafval**? Dan heb je geluk, want op deze site vind je het recept voor een **leuke spreekbeurt** of **mooi werkstuk** over zwerfafval!

Recept voor een goede voorbereiding

Voordat je gaat schrijven aan je werkstuk of spreekbeurt, ga je je natuurlijk eerst goed voorbereiden. Het recept voor een goede voorbereiding bestaat uit 6 stappen:

- Stap 1: Verzin een onderwerp
- Stap 2: Bedenk de hoofdstukken
- Stap 3: Ga op zoek naar informatie
- Stap 4: Zoek foto's, tekeningen of voorwerpen
- Stap 5: Bedenk een originele titel
- Stap 6: Lees de extra TIPS die je op deze site vindt!

1. Verzin een onderwerp

Meestal moet je het onderwerp nog bedenken. Nu weet je het al. Je gaat een spreekbeurt houden of een werkstuk maken over **zwerfafval**. Dat is een heel goed onderwerp! Zwerfafval is namelijk een belangrijk probleem in ons land. Je ziet het overal om je heen. Het is afval dat grote mensen of kinderen hebben weggegooid op een plek waar het niet hoort. Bijvoorbeeld op straat, in een bos of park, langs de kant van de weg of op de speelplaats. Het is goed om te schrijven of te vertellen over zwerfafval. Daarmee breng je dit onderwerp onder de aandacht. Hoe meer mensen inzien dat zwerfafval slecht is, hoe minder zwerfafval er komt.

Schoolplein met zwerfafval (uit *Zwerfafval: mooi niet!*)

2. Zoek de hoofdstukken

Een goede spreekbeurt of een goed werkstuk bestaat uit verschillende delen of hoofdstukken. Maar hoe verzijn je al die delen? Heel makkelijk:

- neem een groot vel papier
- schrijf in het midden van dit vel het woord: ZWERFAFVAL
- Om het woord 'ZWERFAFVAL' heen, schrijf je op wat jij zelf over het onderwerp 'zwerfafval' zou willen weten. Bijvoorbeeld:
  - *Wat is zwerfafval precies?*
  - *Op welke plaatsen vind je zwerfafval?*
- trek lijntjes van je vragen naar het woord 'Zwerfafval' in het midden.

Het schema lijkt nu wel een spinnenweb van woorden. Daarom noemen we het ook een **woordweb**

Voorbeeld van een woordweb over zwerfafval:

Weet je wat nu zo leuk is? Van al die vragen kun je de hoofdstukjes van je spreekbeurt of werkstuk maken. Zoek zelf maar naar de goede volgorde.

Bijvoorbeeld:

- Hoofdstuk 1: Wat is zwerfafval?
  - Hoofdstuk 2: Waar vind je het?
  - Hoofdstuk 3: De daders!
  - Hoofdstuk 4: De slachtoffers
  - Hoofdstuk 5: Wat kun je doen tegen zwerfafval?
-

3. Ga op zoek naar informatie

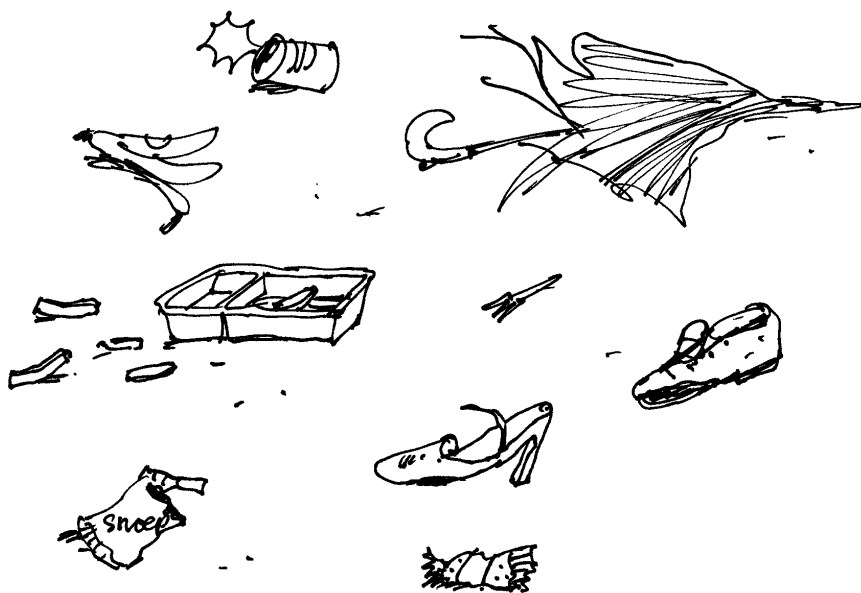
Ga op zoek naar de antwoorden op de vragen die je in het woordweb hebt geschreven:

- Je kunt zoeken op **internet**. Ga bijvoorbeeld naar www.google.nl en type het woord 'zwerfafval'.
  - Maar je kunt ook veel informatie vinden op de site waarop je nu al bent!
  - Je kunt **vragen stellen** aan je ouder(s), verzorger(s), juf, meester of andere mensen die misschien meer verstand van het onderwerp hebben dan jij.
  - Je kunt ook kijken in **kranten** en **tijdschriften**. Misschien vind je daar ook wel leuke plaatjes of mooie foto's.
-

4. Zoek foto's, tekeningen of voorwerpen

Een werkstuk met alleen maar woorden, kan soms een beetje saai worden. Het is daarom leuk om de tekst af te wisselen met plaatjes, zoals foto's of tekeningen. De plaatjes zorgen er ook voor dat mensen de tekst beter begrijpen. Hetzelfde geldt voor een spreekbeurt. Hierbij is het ook leuk om je verhaal af te wisselen met plaatjes of voorwerpen die je jouw klasgenoten laat zien. Hierdoor wordt je verhaal direct een stuk duidelijker en leuker om naar te luisteren!

- **Plaatjes** over zwerfafval, kun je bijvoorbeeld vinden op het internet.
- Vraag je ouders om samen met jou **foto's** te nemen van plaatsen waar je zwerfafval ziet liggen. Deze foto's kun je plakken in je werkstuk of laten rondgaan in de klas tijdens je spreekbeurt.
- In **kranten** en **tijdschriften** kun je ook plaatjes vinden.
- Je kunt natuurlijk ook voorwerpen gebruiken die zwerfafval kunnen zijn. Bijvoorbeeld: kauwgom, een blikje of een foldertje. Deze voorwerpen kun je vooral goed gebruiken voor een spreekbeurt.

Plaatjes van zwerfafval (uit *Zwerfafval: mooi niet!*)

---

5. **Bedenk een mooie naam voor jouw werkstuk of spreekbeurt**

Geef je werkstuk of spreekbeurt een goede titel. De titel is één korte zin waarin jij zegt hoe je over zwerfafval denkt. Bijvoorbeeld: *Zwerfafval: mooi niet!*

---

6. **Extra Tips!**

Je hebt nu bijna alle stappen van het recept gevolgd.

- Je hebt de hoofdstukken bedacht
- Je hebt alle informatie voor je werkstuk op een rijtje gezet
- Je hebt foto's, tekeningen of voorwerpen gevonden.
- O, ja en je weet ook al een mooie naam voor je werkstuk of spreekbeurt.

Dan is het nu zover. Je gaat je werkstuk schrijven! Of je gaat de tekst voor je spreekbeurt opstellen! Maar het is goed om eerst nog even de extra tips te bekijken.

Tips voor het schrijven van een werkstuk over zwerfafval:

Tip 1: met je eigen woorden

- Als je de hoofdstukken gaat schrijven, gebruik dan de informatie over zwerfafval die je gevonden of gehoord hebt.
- Doe het in je eigen woorden. Schrijf geen zinnen letterlijk over uit de krant of uit een boekje.

Tip 2: moeilijke woorden

- Als je een moeilijk woord tegenkomt, vraag dan thuis of aan de juf of meester wat dit woord betekent.

Tip 3: plaatjes en foto's

- Zorg dat je op iedere bladzijde ruimte open laat voor plaatjes of foto's. Probeer deze plaatjes zo net mogelijk te plakken.
- Heb je geen goede plaatjes kunnen vinden? Hier kun je plaatjes over zwerfafval downloaden.

Tip 4: open regels

- Schrijf niet alles achter elkaar. Laat steeds een regel open als je een stukje tekst over iets nieuws gaat schrijven.

Tip 5: lijst van alle informatie

- Achter in je werkstuk maak je een lijst van alle informatie die je hebt gebruikt.
- Heb je op internet informatie gevonden? Dan schrijf je het **webadres** op.
Bijvoorbeeld: www.nederlandschoon.nl

Tip 6: **schrijven of typen?**

- Zorg dat je werkstuk er mooi verzorgd uitziet. Dat betekent dus: typen of mooi schrijven.

Tip 7: **bijna klaar?**

- Ben je klaar met schrijven? Plak dan de plaatjes en foto's in.
- Maak daarna de voorkant van je werkstuk. Met die voorkant maak je de lezer nieuwsgierig. Op de voorkant van je werkstuk schrijf je:
  - je voornaam en achternaam;
  - in welke groep je zit;
  - de titel van je werkstuk;
  - de datum.
- Probeer de voorkant verder zo leuk mogelijk te maken door er bijvoorbeeld plaatjes op te plakken. Je kunt natuurlijk ook zelf een mooie tekening maken als voorkant van je werkstuk.
- Maak voorin een inhoudsopgave.
- Vergeet niet de bladzijden te nummeren.
- Zorg ervoor dat alle bladzijden goed aan elkaar vastzitten met een nietje of een touwtje.

Tips voor het houden van een spreekbeurt over zwerfafval:

Ben je een beetje zenuwachtig voor je spreekbeurt? Dat is heel normaal. Grote mensen hebben daar net zo goed last van. Om je wat zekerder te voelen is hier een aantal tips:

Tip 1: **kernwoorden**

- Schrijf op, wat je in je spreekbeurt wilt vertellen. Je kunt de hele tekst uitschrijven, maar dan moet je oppassen dat je spreekbeurt geen voorleesbeurt wordt. Beter is het om alleen de belangrijkste woorden (**kernwoorden**) op te schrijven. Die woorden gebruik je als geheugensteuntje tijdens je spreekbeurt.

Tip 2: **spiekbriefje**

- Zorg voor een duidelijk 'spiekbriefje', waar je de kernwoorden groot op hebt staan.

Tip 3: **oefenen**

- Om te oefenen vertel je van tevoren jouw verhaal hardop aan jezelf. Je kunt dit voor een spiegel doen.
- Ook kun je van tevoren jouw verhaal vertellen aan iemand anders. Bijvoorbeeld aan iemand bij jou thuis.

Tip 4: **praat rustig en duidelijk**

- Als je voor de klas staat, praat dan zo **rustig** en **duidelijk** mogelijk.
- Je kunt beter hard praten dan zacht praten.
- Probeer niet naar de grond te kijken als je aan het vertellen bent. Maar probeer zoveel mogelijk iedereen aan te kijken. Dan zul je zien dat je klasgenoten ook goed naar je luisteren en dus stil zijn.

Tip 5: ballonnetje opblazen

- Als je gespannen bent, moet je rustig en lang uitademen. Doe alsof je een ballonnetje aan het opblazen bent. Het inademen gaat daarna vanzelf.

Tip 6: de binnenkomer

- Zorg voor een goede binnenkomer. Bijvoorbeeld: Je komt binnen met een vuilniszak vol troep (liefst droog, niet stinkend afval) en stort deze uit op de tafel van de meester of de juf. En je zegt: *Ik ga een spreekbeurt houden over zwerfafval!*... Succes verzekerd!

Tip 7: plaatjes bij je praatje

- Plaatjes en tekeningen plak je van tevoren op het bord. Denk eraan dat iedereen die moet kunnen zien. Heel kleine plaatjes hebben dus geen zin. Je kunt ook zelf een mooie tekening op het bord maken.
- Als je voorwerpen wilt laten rondgaan in de klas, doe dit dan pas aan het eind van jouw spreekbeurt. Anders is de kans groot dat de kinderen uit je klas niet meer naar je luisteren, maar alleen nog maar aandacht hebben voor de voorwerpen of gewoon met elkaar gaan kletsen.

Tip 8: de afsluiting

- Een spreekbeurt duurt ongeveer 10 minuten. Als afsluiting van een spreekbeurt kun je het beste aan je klasgenoten vragen of zij nog vragen hebben aan jou.

Wil je meer informatie over het maken van een werkstuk of spreekbeurt? Kijk dan op de volgende sites:

- <http://www.spreekbeurten.info>
Op deze site staan ongeveer 300 kant-en-klare spreekbeurten en werkstukken. Het is niet de bedoeling dat je ze overschrijft, maar je kunt er wel leuke ideetjes opdoen.
- <http://werkstuk.pagina.nl>
Ook hier vind je veel informatie over het maken van een werkstuk.